

BETÆNKNING

Afgivet af Familieudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Inatsisartut tilslutter sig Vestnordisk Råds rekommandation nr. 1/2010, rekommandationen lyder som følger:

Vestnordisk Råd opfordrer Færøernes Landsstyre, Grønlands Selvstyre og Islands Regering til at støtte op omkring forbedringer af forholdene for enlige forsørgere. Rådet opfordrer til, at regeringerne forøger sit samarbejde, blandt andet ved at udveksle idéer, viden og erfaringer og komme med forslag til, hvordan forholdene for familier med enlige forsørgere bedst forbedres. Som et første skridt opfordres de vestnordiske socialministre til, at afholde en konference, hvor ideer og vellykkede initiativer udveksles.

(Fremsat af delegationsformand, Josef Motzfeldt)

Afgivet til beslutningsforslagets 2. behandling

Familieudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Astrid Fleischer Rex, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut

Medlem af Inatsisartut Aleqa Hammond, Siumut

Efter forslaget 1. behandling den 10. marts 2011 blev det henvist til nærmere behandling i Familieudvalget.

Forslagets indhold og formål

Rekommandationen opfordrer regeringerne på Island, Færøerne og Grønland til at sætte fokus på at forbedre forholdene for enlige forsørgere. Dette ved at styrke samarbejdet, gennemføre videns- og erfaringsudveksling samt ved, som første konkrete tiltag, at afholde en fælleskonference om temaet.

Forslaget er motiveret af det forhold, at der i Vestnorden findes flere og flere enlige forsørgere, hvis forhold påkalder sig særlig opmærksomhed.

1. behandling af forslaget af Inatsisartut

Ved 1. behandlingen af forslaget var der fra alle partier og Naalakkersuisut bred opbakning til rekommandation 1/2010 fra Vestnordisk Råd.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget finder det relevant, at der i det vestnordiske samarbejde er opmærksomhed mod levevilkårene, på trivsels- og opvækstforhold for børn og unge samt deres forsørgere – i dette tilfælde de enlige forsørgere.

Udvalget kan fuldt ud tilslutte sig tanker og motiverne bag rekommandationen fra Vestnordisk Råd. Kan de vestnordiske lande samarbejde, udveksle erfaringer og inspirere hinanden på området, så er det meget støtteværdigt. Familieudvalget kan ud fra de grønlandske forhold nikke genkendende til flere af de problemstillinger og overvejelser, der har motiveret forslaget. Flere undersøgelser, drøftelser og forslag i Inatsisartut bekræfter, at der også skal være opmærksomhed mod forholdene for enlige forsørgere. På Færøerne synes der at være den særlige problemstilling i relation til enlige forsørgere, at de pågældende af økonomiske årsager har været nødsaget til at fraflytte Færøerne.

Familieudvalget skal i en grønlandsk kontekst, og i relation til udbredelsen af den relative fattigdom i Grønland, særligt henvise til 2. del af den rapportserie om børns levestandard i Grønland, der for få år siden blev fremlagt af MIPI. Denne rapport fremførte nogle statistiske karakteristika for familier i fattigdom i Grønland. I den nævnte rapport kunne det således fremføres, at børnefattigdom er mere sandsynligt, når en eller flere af følgende faktorer kendetegner en husstand:

- Husstandens voksne er under 25 år.
- **Husstanden har enlige voksne.**
- Der er mange børn i husstanden.
- Husstanden befinder sig i en bygd.
- Husstandens voksne er alle født i en bygd.

Som det er fremhævet med fed skrift, så bliver det fremført, at en husstand med enlige forsørgere kan være én af flere faktorer, der statistisk kan betyde en økonomisk sårbarhed.

At man har organiseret sig som enlig forsørger hører under ens privatsfære, og dette er ikke et forhold man politisk bør blande sig i. For familieudvalget er det derimod en opgave at påse, at det også for enlige er muligt at have nogle levevilkår, der økonomisk gør det forsvarligt at kunne opretholde en tilværelse i de vestnordiske lande indenfor velfærdssystemernes rammer, og de særlige infrastrukturelle forhold, der findes i de vestnordiske lande. De vestnordiske lande er blandt flere forhold kendetegnet ved spredte og mindre bebyggelser. For

Familieudvalget er det vigtigt, at man politisk er opmærksom på borgernes leveforhold og levevilkårene med udgangspunkt i de naturgivne rammer.

Familieudvalget formoder, at de vestnordiske regeringer også fremover vil samarbejde og udveksle erfaringer, ideer og informationer omkring leveforholdene og levevilkårene for landenes borgere, som på mange måder er særlig knyttet sammen på grund af de strukturelle og kulturelle ligheder i samhørigheden med og afhængigheden af naturen. For Familieudvalget er det vigtigt, at der i Grønland skal være lige mulighed for familierne til forsørgelse uanset bosted.

Familieudvalget finder anledning til at understrege, at en basal forudsætning for trivsel i familien, uanset hvorledes den er organiseret, er muligheden for beskæftigelse. Velfærd og beskæftigelse går hånd i hånd, og kan ikke skilles ad. Familieudvalget finder, at en god organisering af velfærdssystemet med et integreret arbejdsmarked med gode beskæftigelsesmuligheder er nøglen til at skabe bedre vilkår for borgerne, familierne, herunder de enlige forsørgere. Det kan i de vestnordiske lande, som øvrige steder være en stor udfordring at sikre beskæftigelse, men Familieudvalget skal opfordre regeringerne i de vestnordiske lande til at arbejde målrettet for denne fundamentale betingelse for trivsel og selvforsørgelse i familierne.

Udvalget kan med glæde konstatere, at både Naalakkersuisut og de politiske partier i Inatsisartut kan støtte forslaget, herunder de konkret fremførte initiativer på området.

Familieudvalget har noteret sig, at første skridt i dette beslutningsforslag er, at der afholdes en konference om temaet. Konferencen må på den økonomiske side tilpasses de for øjeblikket knappe økonomiske rammer i de vestnordiske lande. De økonomiske udgifter skal budgetteres efter en nærmere aftalt fordelingsnøgle blandt regeringerne i de vestnordiske lande.

Midler til en kommende konference skal nødvendigvis prioriteres på kommende finanslove.

Afslutningsvist skal det fremhæves, at kommende rekommandationer fra Vestnordisk Råd i lighed med øvrige forslag skal efterleve de i Forretningsorden for Inatsisartut fastsatte krav, hvilket blandt andet betyder en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Et enigt Udvalg indstiller med disse bemærkninger beslutningsforslaget til vedtagelse i den foreliggende form.

Familieudvalget skal på denne baggrund overgive beslutningsforslaget til den afsluttende 2. behandling.

Debora Kleist
Formand

Jane Petersen

Astrid Fleischer Rex

Ruth Heilmann

Aleqa Hammond